

MAGYAR KURÍR.

Nr. 10.

Indult Bétsből, Redden, Februárius' 2-dikán, 1830.

Lombard-Velentzei Királyság.

Majlandból jött tudósítás szerint Erzsébet Tsász. Fő Hertzegasszony-nak Fels. Rainer Ts. K. Fő Hertzeg és Lombard Velentzei Vice Király Hitvesének Jan. 16-dikán lett szerentes lebetegedése után fija született. A' kisdéd Fő Hertzeg, 6-dik fija a' Vice Király Ö Ts. K. Fő Hertzegségének Jan. 24-dikén fényes pompával kereszteltetett meg, minden Fő Udvari Tisztek, Titkos Tanácsos és Generális Urak jelenlétében, Gróf Gaisruck Kardinális és Majlandi Érsek Ö Eminentiaja által, kinek neve: Maximilian, Károly, Mária, Rainer, József, Marcellus. A' Kereszt Atyának Károly Ts. K. Fő Hertzegnek személyét Fő Udvari Mester Gróf Crenneville viselte. —

Mínthogy a' Vice Királyné Ö Ts. K. Magassága, az újonnan született Fő Hertzeggel együtt kívánt jó állapotban vagynak, hogy létek felől a' kiadatni szokott Jelentések Jan. 25-dikén megszűntek.

Spanyol Ország.

Madrid, Jan. 7-kén. A' Nápolyi Király nézegeti a' Fő városnak és — a' mennyire a' nagy hó olvadás engedi — a' szomszéd helyeknek jelességeit. A' mult héten kimenvén Ö Szitziliai Fge

Escuriaiba, ámbár magába a' Palotába a' nagy hó miatt nem juthatott, fellovagolt mindazáltal a' Klastrom körül lévő hegyeknek egyikére, a' mellynek tetején Gránitkőbőlegy karos szék vagy on kifaragva, a' hol (a' mint a' Traditio tartja) II Filep Király naponként ülni szokott, nézven az Escuriai építésében foglalatostkódó munkásokat, kik az egész környéket ellepték. Ugyan ezen domb tetejére a' Nápolyi Királyné is felvitette magát. — A' Külső Minister Salmon Úr beteg, és helyette ideig óráig Salazar Úr a' Tengeri-Minister viszi a' hivatalt. Ha meg nem gyógyulna Salmon Úr, a' Külső Ministerseget vagy Oflia vagy Labrador Úr fogja, a' közvélekedés szerint elnyerni.

Harmadnap óta az Országnak északi részéből, és Frantzia Országból nem jó posta. Nem jöhet a' rettenetes hó miatt, melly az utakat eltemette. Agudo Úrnak, az Országlószék' (Párisban lakó) Bankirjának egy Kurírja a' napokban érkezett meg, ki is azt beszéli, hogy a' Somo-Sierrai és Salmasi hegyeken élete veszedelmével törekedhetett az iszonyú hó fuvásokon keresztül; útjában a' leveles postát találta, 40 embernek kellett véle járni, kik előtte utat tsináltak. Soha még ennyi havat nem láttak Spanyol Országban. A' hidegszenvedhetetlen még hent a' házakban is, mínthogy kementzék benne nintsenek.

Allasban, melly falu mintegy 10 mért-földnyire esik Madridhoz, sok farkasok mutatják magokat, úgy hogy a' lakosok nap lemente után a' házból sem mernek ki menni. Egy Olajos kerzskedőt, az olajat vivő szamarával és öszvérjével egygyütt, széljelszaggattak és megettek a' farkasok. — Andalusziából, a' hol pedig erős bor terem, írják, hogy a' palatzkokban és hordókban a' bor megfagyott.

Saragossa, Jan. 8-kán. Kévesben mult, a' napokban, hogy a' városi nép; sem vize sem tüze nem lévén, forma szerint fel nem zendült. A' Ebro és Gallego folyóvizek, mellyekből a' lakosok az inni való vizet merítik, befagytak, úgy hogy a' szegényebbrendű népnek nem volt mivel óltani szomjúságát. Szerentsére a' tehetősebbek tartottak vizet házaiknál nagy korsókban és kádakban, a' miből az Előljároság kinekkinék egyegy napra valót osztogat. Fája hasonlóképpen nem volt a' népnek, mint hogy, befagyván az Ebro, vízen nem lehet hozni, szárazon pedig az iszonyú hó esés miatt nem lehet járni. Ebben a' rettenetes állapotban, parantsolta az Előljároság, hogy a' mulató és sétáló helyeken minden plántált fák, és az Olajfák a' város alatt, egyszeriben levágattassanak és kiosztogattassanak. A' szegény napszamosoknak familiái között naponként Rumford-leves, (melly kifőzött tsontlévből készül) osztogattatik ki. Ha a' fagy és hideg tovább is így tart, nem tudjuk mi leszen belőlünk.

Frantzia Ország.

Páris, Jan. 21-kén. A' Király Jan. 20 kán 60,000 Frankot küldött privátkasszájából a' Seinei (Páris) Fő Ispánhoz a' Párisi 12 Kerületbeli szegényeknek számára. A' Korona Hertzégé

ugyan azon a' napon 500 Frankot küldött az Augustana Conf. tartók Consistoriumának Elölülőjéhez, azoknak a' szegényeknek számára, kik a' hideg időszakasz miatt szenvednek.

Egy Kir. Rendelés Jan. 17-kéről, (mint rendszeren minden esztendőben) fel szállítja az Országból, a' 60,000 Rekrutákat t. i. azoknak helyebe, kiknek szolgálatjok ideje kitélik. Az Ország népessége, a' Kir. Rendeléshez kaptasolva lévő Felosztó Táblában, 51,601,578 lélekre teletik. Legtöbb Rekrutát tartozik állítani Nord Megye, tudniillik 1828-at 962,648 lelek között.

A' Metz-i Kir. Törvényszék Jan. 16-kán felmentette minden büntetés alól a' Courrier de la Moselle Újságlevélnel Kiadóját és Nyomatatóját, kiket egy alsóbb törvényszék az Adónak megtagadására öszveszövetkezett Egyesületeknek magasztalásért, egy hónapi fogságra és penz birságra ítelt. És így, a' Kir. törvényszék az Adónak megtagadását (abban az esetben, ha az törvénytelenül kívántatnék) szabados dolognak nézi. — Ellenben a' Toulouse-i Kir. törvényszék, a' La France Meridionale Újságlevélnel kiadóját és nyomtatóját (kiket egy alsóbb törvényszék nem talált hűnösöknek) mint olyanokat, kik a' közönséget a' Királyi Igazgatóságoknak megutálására és gyűlölésére ösztönözik, 6 hónapi fogságra és 6000 Frank birságra ítélte.

A' tél igen kegyetlen egész Frantzia Országban. Clermontban (Auvergne Megyében) 3 lányi magasan fedi a' hó a' város útszáit. Aubussonban (Creuse M.) a' hideg —21° , és az útasok között sokan találtnak megfagyva. Pauban, megfagy a' bor bent a' szobában noha tüzelnek a' kandallóban. — Montpellierben a' farkasokról panaszkodnak, kik miolta a' kemény hideg tort

magokat közel a' helységekhez is; mutatják. Eaux-Bonnes tájékán (az Alsó Pyrenaeusi Megyében) egy Papot, a' ki Aha falujába lovagolt, hogy egy hal-doklónak az Uri Sz. Vatsorát feladja, viszzatértében a' farkasok lovastól együtt megették.

A' Scepter nevű Linea hajó Jan. 15-kén a' Touloni Kikötőben megégett. Gyanuból sok hajós legények bé fogat-tak. A' kárt 250,000 Frankra betsülik.

Toulon, Jan. 12-kén. Egy Kor-vét most indul ki a' révből Moreába, a' hová eleséget és pénzt viszen az ott lé-vő Frantzia katonaság számára. A' Ha-jó Kapitánya Dussault leveleket vi-szen Moreába magával a' Ministerium-tól, mellyek tegnap reggel jöttek hozzá Párisból. Két Papok is mennek hajóján, kik Palestinába szándékoznak. — Az it-ten felvő kisebb nagyobb Hadihajók-nak sietve való felkészítése eránt ismét parantsolat jött Párisból. Ma adaték tud-tára a' rév tisztjeinek, hogy a' Bres-lau, Provence, Marseille, és Scipio Linea hajókat sietéssel fel kell vitorlázni és 9 kisebb Hadi Hajókkal egyetemben, fel kell készíteni minél ha-marebb, hogy útra indulhassanak. Ezen készületeknek oka és teltja még nintsen világosan tudva. Sokan azt hiszik, hogy a' Hadi hajók, Levanteba fognak vissza térni; mások pedig egy nagy Tengeri Expeditióról beszélnek, melly egy nevezetes Admiralunknak (Rign y-nok?) vezérlése alatt, tavasz nyíltával Algir ellen kimégyen. Ez utolsót a' mi illeti, eddig sem kellett volna az elégtétel vételt halogatni, és Frantzia Országának örökös szegyenere válik, hogy egy Algiri kis Fejedelmét meg nem tud tanítani emberségre. — Egy ke-reskedőhajó, melly a' Tengerről most érkezék, panaszolkodik, hogy egy Al-giri rabló megkergette, egy másik Fran-

zia kereskedő hajót pedig elfogott. A' minapában midőn a' Szultán közben ve-tette magát, a' perlekedésnek (melly, a' mint tudva van, azon kezdődött, hogy a' Dey a' Frantzia Consult artzul tsap-ta) szép szerént való eligazítására, meg-engedtetett az Algiri Deynek, hogy a' Szultánnak ajándékol szánt 4 Hajókat a' különben bérekesztett Kikötőből kibot-sáthassa. Ezt a' kedvezést azonközben használták némelly rabló hajók is, és kiszökvén a' tengerre, most már ostorai a' Kereskedésnek. — Labretonnie-re Úr, az Algirt rekesztve tartó Hajós-Seregnek vezére, a' mint halljuk elfog hívattatni a' Kommandótól.

Azon Statistikai Mutatótáblák sze-rént, mellyek az 1850-dik esztendőre ki adott „Annaire du Bureau des Longitudes“ Evi könyvben találtat-nak, születtek Frantzia Országban 1827-ben, rendes házasságban 469,209 fiú, és 440,219 leány gyermekek, házassá-gon kívül 56,098 fiú és 54,670 leány gyermekek; összeséggel 986,196 gyer-mek — és így mintegy egy harmin-tz ad része az egész Népeességnek. — Párisban magában 1828-ban születtek 15,117 fiú és 14,484 leány-gyermekek összeséggel 29,601; ezek között 10,475 fattyú gyermekek találtatnak.

O r o s z O r s z á g.

Egy Tsászári Ukas Jan. 1 napjá-ról, a' Bank-procenteknek leszállítását parantsolja. Okot ezen rendelkezésre, a' mint az Ukasban mondatik, adott, hogy minekutánna a' feljebbi esztendőkben, a' természetményeknek mególtóságával a' föld jövedelme alászállott, egy felől a' Bank adóssain (kik t.i. pénzt költsönöz-tek a' Banktól, felvő jószágaikra) a' nagy ProCenteknek terhe felette megsujjoso-dott, másfelől a' Bankban a' használat-

lan heverő Tőkepénzeknek summája nagyon megsokasodott. Az új rendelés szerint jövendőben, 4 proCentet fog a Bank fizetni a nála letett tőkére, és 5 proCentet fog venni a tőle vett költsöntől. Azoknak a hitelezőknek, kik pénzeiket a Banknál nem akarnák 4 proCentre meghagyni, szabadságokban áll azt vissza kívánni.

Senator Báro Pahlen Rigai Kormányozóvá kineveztetett, Generalis Marquis Pauluccinak helyébe, a ki betegeskedése miatt a szolgálatot elhagyja.

A' hideg Pétervárában igen mérsékelt, és tsudálkozva hallják a' kemény télnek hírért, melly a' déli Országokban uralkodik. Illyen lágy tél ritka Orosz Országban. A' Hévmérő több napok óta csak 4° 5°-nál áll a' zerus alatt.

Professor Parrot, megjárván szerentsésen az Ararát hegyét, Tiflisbe megtért, és onnan Dec. 15-dikén, tudományos vizsgálódására a' Fekete tenger partjához elútozott.

T ö r ö k O r s z á g .

A' Kairói Egyiptomi Journalról, egy Frantzia Utazónak levele (melly a' Párisi Globeban olvastatik) a' következő leírást adja:

„Bulakban a' Fő város kikötőjében vagyon a' Vice-Királynak Nyomtatóműhelye. Itt nyomtattatik a' „Kairói Történetek“ nevet viselő Egyiptomi Újságlevél, melly is tizedik hónapja mióta jár. Mindenik oldala az árkusnak két Columnára hasad, az egyiken Törökül, a' másikon Arabsul vagynak a' tudósítások írva. A' török nyelv Egyiptomban a' Győzedelmesek nyelve azaz, az Igazgatószeké és a' fő tisztviselőké; az arabs nyelv pedig a' Meggyőzetteké, az az, a' népe és az alsóbb tisztviselőké. A' Journal homlokán

közbül egy nagy Pyramis, jobbról egy Palma fa, balról a' feljövő napnak karikája látszik, félig eltakarva egy régi Monumentum tejeje által.

„Sok lenne a' már kijött tudósításoknak foglalataját elakarni számlálni. Elég légyen azt megemlíteni, hogy a' Vice Királynak minden parantsolatjait, és az Országbeli nevezetes történeteket meg lehet benne találni. Egyedül az a' híja, hogy a' külföldről nem ad tudósítást.

„Az Újságlevél Redactora elsöben A sis-Efendi volt, de a' kit iszonyú böbeszéde és az érthetetlenségig tzipra Stylusa miatt, ki kellett a' Redactorságból tenni. A' virágos Stylust annyira affectalta, hogy sokszor versben írt, és midön a' Diván tanátskozásait leírná, a' Tagoknak íteletei a' duzzadt török Periodusoknak dagályába belesuladtak, és beszédeiknek értelme a' Keleti Stylus tekervényes hangjainak árjában elveszett. A' Divánkozásoknak megírása nem fért többé belé a' Journalba. Ki kellett tehát ötlet tenni, és követőjének megparantsoltatott, hogy egyszerű írásmóddal éljen.

Nagy Britannia.

London, Jan. 20-kán. A' Britanniai két Canada és Maine (az Éjszak Amerikai Egyes. Státusoknak egyike) között fel forgó Hátárperes dologban, Anglia részéről Douglas Úr, Új-Skotziának Helytartója vagyon Biztossá kinevezve Ö Felségéhez a' Belga Királyhoz. A' f. E. Aprilis Havának másodikára minden Okleveleknek és Diplomatiikai Írásoknak, mellyek a' fensforgó hátpert illetik, bé kell adattatni a' Királyi Közbiróhoz; ki is három hónapokkal az után ítéletét, mellyen mind a' két Országnek meg kell nyugodni, ki

fogja mondani. — Így tehát ebben az esztendőben el fog igazíttatni barátságos úton, két hatalmas Nemzetek között egy határper, mellynek megfejtése eleinte nehézségekkel látszott egybeköttetve lenni, és a' melly a' régi időkben véres háborúkra szolgáltatott volna alkalmatosságot.

O'connel Úr Dublinban, egy Kérülő Irást bocsátott az Irlandiai néphez, a' mint szóll a' feljül írás. Jelenli ebben, hogy ő Jan. 28-kán, hat nappal a' Parlamentnek megnyitása előtt, Londonban akar lenni, 's annál fogva a' Parlamentbe bényújtani való Esedező leveleket óhajtja minél előbb magához venni. A' legöregebik fija kíséri el Londonba. Dublinban egy Bureaut állított fel, melly Dwyer Úrnak a' Katholikus Egyesület hajdani titoknokjának felügyelése alatt leszen, a' hol minden lehetséges, a' Parlamentet vagy ötlet érdeklő, utasításokat meg lehet kapni. Említi végre, hogy az Unio eltöröltetésének munkájáról nem felejtkezett meg.

A' Britanniai tábori Sereg a' következőképpen vagyon most folesztva: 1 Gyalogság, Angliában 9 Regiment, Irlandiában 19, Skotziában 1, Kelet Indiában 19, Corfuban 6, Máltában 4, Gibráltárban 6, az Ejszak Amerikai Gyarmatokban 9, Barbadosban 2, Demerában 1, Sz. Vintze Sziget. 1, Mauritius Szig. 5, Sz. Lucia Szig. 1, Új Déli Valézbau 5, a' Jöreménység fokánál 4. Ceylonban 4, Berbee Szig. 1, Bermuda Szig. 1, Antiguaban 1, Trinidadban 2, Jamajkában 5. — II Lovasság, Angliában 15 Regiment, Skotziában 1, Irlandiában 6, Kelet Indiában 4.

Richard és Langer Urak, kiket az Országlószék küld Afrikába, hogy a' Niger vizének menetelét tanulnák ki, Jan. 8 kán Portsmouthból elúztatták. Ők elsőben Badagriába mennek, a'

hol a' Fejedelemnek, kinek neve Adoli, a' Királytól ajánlva vagynak. Onnét Katungába, Juriba Országnak fő városába fognak utazni, és beljebb Hauszába (a' hol Mungo Park elveszett) menni.

A' Ganges nevű Linea hajónak kapitánya Coffin, jöven Nantucketből, a' Déli tengeren 4 új Szigeteket talált; az első, melly a' Keleti Hosszaságnak 174° 22' és a' Déli szélességnek 4° 30' alatt esik; Gardner földjének nevezte (a' Kormányossának nevérol); a' másodikat, melly a' Nyúgoti Hossz. 178° 54' és a' déli Széless. 21° 13' alatt fekszik, Coffin földjének nevezte a' maga nevérol; a' harmadikat és negyediket a' Nyug. Hossz. 180° 45' és a' déli széless. 10° alatt, Ganges Szigeteinek nevezte a' hajója nevérol. E' Szigetek eléggé népesek valának, és midőn a' lakosok az idegen hajót a' part mellett megállani látnak, kis ladikokon oda mentek, és kokusdiót 's más gyümölcsöket vittek. A' megesmerkedés után, egyik a' hajóról ellopott egy fejszét és ladikjába beülvén a' vissza adáshoz semmi kedvét nem mutatta. A' Kapitány elűtött egy piztolyt a' levegőbe — 's minden vadak egyszeriben földre hullottak, és néhány pillantatig mozdulatlan heverték. Midőn felköltek, mindnyájan az evedzőhöz kaptak, és a' legnagyobb sietséggel eltávoztak.

Belga Ország.

A' General Statusoknak Alsó Háza, mellynek Ülései a' Karátsoni szünet közbenjövele miatt félben szakasztattak, Jan. 17-kén ismét öszevegyült a' tanácskozásoknak folytatására. De minthogy csak 54 tagok valának jelen, az Elölülő még egy Hétig elhalasztotta az Üléseknek elkezdődését.

Vielleuzé, Luyben és Ingenhousz Urak, Kerületi Biztosok éjszaki és déli Brabantban, hivatalaikból kitétettek, Bousies Úr Major a' Politziai katonaságnál, tisztségétől megfosztott, Báro Stassart 1800 for. Pensióját elvesztette, és Báro Faille d' Huysse Kamarástól a' Kamarás kult elvétetett. Ezek mind a' hatan tagjai a' General Statusok Alsó Házának, és a' minap a' Jövedelmes Budgetnak vizsgálásokkor voksaikat az Igazgatószék ellen adták. A' Courier de la Meuse ezen tudósításnak közlésekor, ezt a' feljül írást tette a' tudósítók kelynek felibe: „a' Ministereknek bosszúja.“

A' Löweni (Katholikus) Fő Oskola eltöröltetik. Az erről való jelentés a' Hágai Staats-Courantban Jan. 21-kéről, eképpen olvastatik: „A' béli tekintetből, hogy a' mult Eszt. Oct. 2-dikán költ Királyi Végezés alkalmatosságot ad a' Püspöki Seminariumok új lábra való állítására, és abbéli bizodalomból, hogy ez által nagyobb részént elfog éretleni az a' tzel; a' mellyre a' Löweni Collegium Philosophicum állítatva vagyon — jónak találta O Fge a' f. E. Jan. 9-diki kegyelmes Végezésében megparantsolni, hogy a' nevezett Collegium a' folyó Akadémiai Cursusnak végződésével eltöröltessék.

Burkus Ország.

Berlin, Jan. 26 kán. A' Koronázás- és a' Vitézi Rend-Ínepe, a' Király parantsolatjából, a' mai napon tartatott. A' Veres és Fekete Sas Rendnek minden vitézei megvalának hívatatva a' tzerimoniára. Újonnan nevezett Vitézek, kik ez alkalmatossággal a' tzmjelket felvették, 24-en valának,

kik között: Generalis Wolzogen, Justitz Minister Gróf Dankelman, Udvari Orvos Hufeland, Püspök és Udvari Predikátor Eylert.

Elegyes tudósítások.

Romában a' legvénebb emberek sem emlékeznek ilyen kemény és állandó télre, mint a' minémű az idei. Jan. 12-kén délben hirtelen besetetedett Romában, délután erős hózivatar volt, s egyszersmind dörgött és villámlott.

Zittauból Jan. 16-káról írják, hogy a' Tseh Országi határon fekvő és most egészen hóval fedett Johndorfi Hegyek közzül egyiknek tsuttsa hirtelen elkezdett füstölni. Okát e' szokatlan jelenségnek még nem tudják.

Triestben Jan. 11-dikén az oda való Püspök Fő Tiszt. Leonardis Antal (született Grözben Majus 21-dikén 1756) szelütésben meghalált. —

A' közelébb mult három esztendő alatt a' Triesti Kikötöbe befutott Hajónak száma, igen vala:

	1827-b.	1828	b.1829-b
Hosszúútas Hajók:	770	773	793
Parton járók:	7573	7793	7011

Magyar Ország.

Virág Benedek igen nagy érdemű Magyar Literátorunknak s kedvelt Nemzeti Költőnknek Jan. 25-dikán történt haláláról a' Pesti Magyar Ujságban ezeket olvassuk.

„Oda van Magyar Horatiusunk, oda van a' felejthetetlen Virág Benedek, ki nemzeti Poesisunkra olly szép fényt terjeszte. A' mult szombaton Jan. 25 di-

kán reggel gutaütés' következtében félholtan találák Budán magános szobáskájában, akkor estvéli 10 1/2 órakor pedig végképpen elköltözék e' világból, számos barátinak, és jóakarójinak mély bánatjára, literaturánknak megbetsülhetetlen kárára. — Hideg tetemei felett hétfőn, Jan. 25-dikén, Mélt. és Fő Tisztelendő Marich János Püspök Úr, a' N. M. Hétszemélyes Fő Törvényszék' Tábla-Bírája, számos egyházi szolgálat mellett, vivé végbe az utolsó gyászos szertartásokat; tisztelőinek nagy serege pedig, kivált a' tudományos dolgokkal foglalatoskodók, kik a' két szomszéd fő városban laknak, a' K. Universitásnak több tagjaival egyetemben, könnyező szemekkel gyalog egész a' Ráczvárosi temetőbe fátylák között kikésérek, 's ezzel mutaták meg élteben eránta viseltetett szereteteknek, és tiszteleteknek utolsó bizonyosságát. Dítséretes említést érdemel az, hogy a' test' kivitetése alatt a' Budai Görög nem egyesült Plebánia-templom' nagy harangja folyvást szóllott."

„Virág Benedek született 1752-dik eszt. Nagy-Bajomban, Somogy Vármegyében; 1775-dikben a' Remete Sz. Pál Szerzetébe felvételt Pesten, hol a' Böltselkedet, 's azután Pétselt az Egyházi Tudományokat tanulta. Papságra szentelése után 1781-ikben a' Fejérvári Gynásiumban Professor lett, hol 5 esztendő múlva Szerzetének eloszlatását megérte."

Életleírását valamint életében kiadott Munkáinak előszámlálását is Toldy Úrnak ezen jeles Munkájában „Handbuch der Ungrischen Poesie“ feltalálhatni.

Borzasztó szomorú esetet írnak Algyáról Arad Vármegyéből Jan. elejéről. Az Algyai Reform. Predikátor Tiszteletes Dávid ház y István Úr másod ma-

gával Boros Jenőre szándékozott menni szánon. Egy kis erdőn kellett keresztül menniek, a' mellyben négy farkas az útjokat elállotta. A' Tiszteletes Úr puszkát kapván egyet mindjárt szerentsésen elejtett; de a' lovak megijedvén vagy a' puskalövéstől vagy pedig a' farkasoktól a' szánát elragadák, melly tsak hamar elfordult 's a' rajta lévőket lehányta. A' kotsis el nem eresztvén a' gyeplőt, hamind hurtzoltatva is házakat ért, 's ott a' lovai megállván elbeszélé, mi történt. A' parasztok vas villákkal 's fejszékkel felkészülve azonnal elindultak vissza ugyan azon szánon, hogy az elmaradtakat felkeressék és azokat a' veszedelemtől megszabadítsák. De a' midőn a' feldülés helyére értek, borzadva láták, hogy ott a' szerentsétlen útasok ruháinál és tsizmáinál egyik nints, és kiontatott vérek, mellyel a' hó egy darab helyen el volt lepve, eléggé bizonyította, hogy a' farkasoknak prédáivá lettek. Leírhatatlan keserves fájdalmat okozott az Algyai lakosokban ezen szomorú esetnek meghallása, hol ezen igen érdemes és már 70 esztendőt meghaladott tiszteletre méltó Öreg sok esztendőket óta viselt teljes megelégedésekre lelki Pásztori hivatalát.

Debreczenből Jan. 19-dikén. Valamint Ország szerte a' mult November kezdetétől fogva a' nagy hideg mindennütt szokatlan tartóssággal uralkodott: úgy nálunk is gyakran állott a' Hév-mérő a' fagy zéruson alól Reaumur szerént 8, 9, 10 gráduson, sőt 12 is. A' 14-dik grádust két ízben, úgymint Jan. 4-dik és 5-dik napján reggeli 7 órakor megütötte. Ehez járulván a' sok Hó is, az utak majd tsak nem járhatatlanok voltak, Innen esett a' Vására lett tsekély gyűlés. Marha vásár pedig tellyességgel nem volt: minthogy a' körül belől uralgó Szarvas-marha dög miatt nem le-

helett azt megengedni. Negyed nap óta az eső neki eredvén: a' Hó olvadása igen nagy. A' tűzi fa, a' fűteni való szalma és még inkább a' széna felette drága. Egy öl fa máskor 10—12 Vft volt a' piatzon: most 18 és 20 ft.

A' Helv. Vallástételt Követő Ermelyéki Ekkle'siák Esperestje Nagy Tiszteletű Rétsey János Úr, a' Magyar Nyelv Cathedrájának megfundálására 4000 Conv. ftot haladó Summát adott által a' Debreczeni Ref. Collégiumnak, e' mellett a' Székelyhídi Hegyen egy olyan Szöllőjét és pintzét adta által a' közelebb múlt Octoberben, a' melly némelyektől ugyan annyit érőnek tartatik. Ezen szép fundatio emlékezetére a' Debreczeni Ref. Collegiumban tanuló Ifjak Verseket írtak, mellyek nyomtatásban kijöven a' tisztelt Férjfiút méltó tisztelettel adják által a' Maradéknak is, úgy mint a' ki a' Nagy Cseh-Szombathi Jó'sef, és Néh. Debreczeni Senator Szabó Sára István ditséretes nyomdokit követte, 's követi. Szerentsés Oskola, mellyet tulajdon Nevendékjei, illy buzgósággal segítgetnek!

A' honnan a' háládatos Verselők közül egyik igen helyesen kezdi e'ként verseit:

Örvendj szerentsés Oskola! Im nemes

Tettekre buzdult hív fiaid, kiket

Egykor neveltél, lettek édes

Gyámolid a' Tudomány ügyében.

A' Fundatio emlékezetére írott igen jeles ú. m. négy Deák és ugyan annyszámú Magyar Versezetek, mellyeknek Szerzői alattok megneveztetnek; ilyen tzm alatt jelentek meg kiosztás végett a' Reform. Ekkle'ziákban.

Carmina Honoribus Adm. Reverendi ac Doctissimi Domini Johannis Rétsey, Ecclesiae Ref. Bogyoszlóviensis V. D. Ministri, V. Item Tractus Ermelyékiensis Senioris; Dum in I. Collegio Ref. Debrecinensi Novam Lingvæ ac Literaturæ Hungaricæ Cathedram, Insigni Liberalitate Fundaret; a quibusdam ejusdem Collegii Alumnis pia mente dicata die 10-ma Decembr. 1829. Debrecini.

T u d ó s í t á s.

T. T. Dóczy Jó'sef Európa földleírásának eddig megjelent kötetei Debreczenben Csáthy Györgyné Asszony Könyvárosnénál találhatnak; a' hol azokat a' Titt. Subscribens Urak megszerezhetik.

A' pénz folyamata Februárius 1-napján; közep árr:
 A' Státus' 5p. Centes Obligázióji 105
 Az 1820-béli sorsosok, 184
 Az 1821-béli hasonlók, 157 1/2
 Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligázióji, 62 for. keltek, mind Conv.
 A' Bank-Aktziák keltek 1281 1/2 for. ton, Conv. Pénzben.

Felsőégi meghatározás szerint ezen f. Februárius hónapban nagyobbra tartoznak a' Bétsi kenyér sütők az egy krajtáros zsemlyéket sütni mint a' múlt hónapban, a' kenyereknek nagyságok árrokhoz képest úgy hagyatott meg, mint eddig volt. A' marha húsnak fontja 9 kr. p. p. vagy 22 1/2 kr. Váltó tzedulában hasonlóképpen meghagyatott.

Szerkesztető és Kiadó Márton Jó'sef, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 752.)